

Thema Verhoor tbv TAO.

In vervolg op onze introductie van het thema Verhoor in januari 2020 vragen we de leden van het TAO om aandacht voor het volgende.

“Verhoor” staat volop in de belangstelling. De start- en vakbekwaamheid, kwaliteit en gebruik van registratiemiddelen, opleidingen, wetenschappelijk onderzoek, wet- en regelgeving zijn allemaal actuele onderwerpen binnen het thema verhoor. De ontwikkelingen sluiten aan –en dragen bij aan- o.a. politieonderwijs 2021, Houtskoolschets en Modernisering Wetboek van Strafvordering.

Aandachtspunt in de ontwikkelingen:

In de eenheden waar coördinatie van Verhoor (Kwetsbare Verdachten) en Operationeel Beheer AVR herkenbaar is ingericht, zijn de voordelen voor de opsporingspraktijk zichtbaar in kwaliteit en efficiëntie. Zij vormen een belangrijke schakel in het versterken en onderhouden van vakbekwaamheid.

11.1

In de landelijke overleggen (van respectievelijk Coördinatoren Verhoor Kwetsbare Verdachten en Operationeel Beheerdersoverleg AVR) is een stevige terugloop in het aantal deelnemers te zien.

Voor verhoorcoördinatie heeft dat als effect dat er onvoldoende zicht is op behoefte aan, en beschikbaarheid en inzet van specialisten. Ontwikkelingen op het vakgebied vinden daardoor niet of moeizaam hun weg naar de specialisten en vice versa hebben de specialisten geen ankerpunt om vragen en wensen te adresseren.

Voor AVR heeft dat als consequentie dat auditieve of audiovisuele verhoorregistratie onvoldoende beschikbaar is en daardoor onvoldoende wordt toegepast. Bovendien vindt kennisneming en verstrekking van verhoorregistraties aan derden daardoor meestal op ondeugdelijke wijze plaats. Ook hier geldt dat ontwikkelingen in gebruik en toepassing van AVR niet of slechts met moeite op de werkvloer bekend worden.

Het thema Verhoor ontwikkelt zich langs 4 pijlers, over elk daarvan volgt een korte update.

-Techniek

AVR is uit de ‘ergernis-top-10’ van de rechercheurs. AVR-Next Generation is vrijwel overal geïnstalleerd (de (kindvriendelijke)studio’s volgen in Q1 ’21) en zorgt voor betrouwbare verhoorregistratie en opslag.

De doorontwikkeling is gericht op eenvoudiger mobiel verhoor (auditief met de diensttelefoon en audiovisueel met een laptop) en op veiligere en betere mogelijkheden voor kennisneming en verstrekking.

Daarnaast zijn er veel voorbereidingen gaande voor de pilot in het kader van de Innovatiewet Wetboek van Strafvordering.

-Opleidingen

Een aantal verhooropleidingen is ‘organisatiegestuurd’ gemaakt. Het gaat met name om VKV en PV(V). De behoefteinventarisatie vindt in de eenheden plaats waarna de PA om opleidingscapaciteit wordt gevraagd. Voor deze opleidingen is een selectietraject ingericht waardoor er minder tot vrijwel geen ‘no-shows’ en afvallers zijn. Het rendement van de opleidingsplekken is daardoor vergroot van 25% tot meer dan 90%.

10.2.g

-Praktijk

In het kader van de “Versterking Vakbekwaamheid in de Opsporing” is een pilot gestart in 6 basisteams (3 in Oost-Nederland en 3 in Noord-Holland) om het niveau van vakbekwaamheid in de basisrechercheteams te vergroten. Deze pilots in het kaders van het KwaliteitsSysteem Vakbekwaamheid worden, na vertraging door o.a. Covid-19, in Q1 ’21 afgerond. De methode van praktijkleren door ‘coaching on the job’ lijkt erg succesvol. Naast versteviging van start- en vakbekwaamheid ligt de nadruk op aandacht voor kwetsbaren in het strafproces en op ‘informatie vergarend verhoor’ in plaats van een beschuldigende houding. (*Interview* in plaats van *interrogation*) De eindrapportage leidt vermoedelijk tot aanbevelingen om een vergelijkbare impuls in vakbekwaamheid in alle basisteams uit te voeren.

In de meeste eenheden is de Ondersteuningsdesk ingericht . Daar is meestal ook Operationeel Beheerder AVR en een coördinatiepunt Verhoor (Kwetsbare Verdachten) ondergebracht. De aandacht voor kwetsbaren in het strafproces leidt tot meer (h)erkenning van kwetsbaren. Daardoor wordt vaker recht gedaan aan hun positie. Het specialisme Verhoor Kwetsbare Verdachten wordt steeds vaker benut: in de eerste 11 maanden van dit jaar zijn verdeeld over 7 á 8 eenheden (zie eerder genoemde aandachtspunt in de ontwikkelingen) zo'n 630 verzoeken bij de coördinatoren ingediend. In ongeveer 60% van de gevallen leidt dat tot daadwerkelijke inzet van een Verhoorder Kwetsbare Verdachten. Eén inzet beslaat vaak meerdere dagen. In 20% van de verzoeken is advies gegeven waarmee het verhoor door de behandelend rechercheurs kan worden uitgevoerd zonder inzet van het specialisme. Deze cijfers geven per eenheid een steeds duidelijker beeld wat de behoefte aan VKV-ers is. In vrijwel alle eenheden is behoefte aan uitbreiding. Vanwege de stevige vooropleidings- en ervaringseisen helpt dat inzicht om tijdig competente medewerkers op/naar dat ontwikkel pad te begeleiden.

-(Wetenschappelijk) onderzoek.

Afgerond en gepubliceerd is het onderzoek "Verbeelding in de verhoorkamer" (Verhoeven, P&W) naar gebruik van beeldmateriaal in het verhoor. Kern van de bevindingen is dat hetgeen op (bewegend) beeld is waar te nemen, vaak voetstoots wordt aangenomen als 'objectieve werkelijkheid' "*evidence verité*" terwijl dat zeker niet altijd het geval is. Alle procespartijen in een verhoorsituatie zijn gevoelig voor die vooronderstelling. Daarnaast blijkt dat het doel, moment en wijze van gebruik van beeldmateriaal in verhoor vaak niet overwogen is.

Eind 2019 is een onderzoeksrapport verschenen over de "Verschriftelijking van verdachtenverhoren" (M.L. Komter) waarin boeiende bevindingen staan over de verschillen tussen het feitelijk verhoor en het daarvan opgemaakte PV. In het licht van de Modernisering Wetboek van Strafvordering, waarin het schiftelijkheidsvereiste wordt losgelaten, een beknopt maar interessant onderzoek.

Met begeleiding vanuit thema verhoor loopt een onderzoek bij NSCR naar verhoor van verdachten met een Licht Verstandelijke Beperking.